
INVENTAIRE ARCHEOLOGIQUE

Wij publiceren hierbij de tekst van de Fiche N° 25 die op 30 Mei 1897 in het Vlaams opgesteld werd door Julius Vuylsteke.
Wij respecteren vanzelfsprekend de toenmalige spelling.

DE DRAAK VAN HET BELFORT

Evenals de gemeentelijke torens van Ieperen en Doornik, draagt het Belfort van Gent, als windwijzer, eenen draak. De stedelijke vrijheid werd aldus geplaatst onder de symbolische hoede van dat fabelachtig dier, dat nooit slaapt en dat zoowel in de Germaansche als in de klassieke mythologie dikwijls als bewaker van kostbare schatten voorkomt. De Gentsche draak is samengesteld uit een aantal koperen platen, op een ijzeren geraamte vastgehecht. Tijdens zijn laatste hervergulding, in

September 1892, werden zijne afmetingen eigenhandig opgenomen door de heer G. V. (G. Verstraete), wiens cijfers ik hier uit la Flandre libérale van 17 September 1892 mededeel :

Lengte van de punt der tong tot het uiteinde van de staart (in rechte lijn)	3m70
Diameter van den romp, ongeveer	0.60
Lengte der vleugels	1.40
Hoogte der vleugels	0.83
Afstand tusschen de vleugels	1.20
Hoogte van den kop	0.70
Hoogte van de muilopening	0.36
Lengte van de tong	0.64
Lengte van de tanden	0.10
Lengte van de ooren	0.50
Hoogte van het gansche gevaarte, van de pooten tot den top der vleugels	1.48

Deze maten verschillen niet veel van die, welke te vinden zijn bij J. J. Steyaert, Volledige beschrijving van Gent, 1857, bl. 120, en bij Fr. De Potter, Gent van den oudsten tijd tot heden, I, 1882, bl. 512.

Over het gewicht van den Draak treft men integendeel zeer uiteenlopende cijfers aan. Volgens Steyaert bedraagt dit 922 Gentsche ponden of nagenoeg 400 kilogr., volgens Fr. De Potter, slechts ruim 180 kilogr., en volgens Em. De Busscher, Beschrijving van den historischen stoet, 1849, blz. 44, ongeveer 900 kilogr. !

Ons Belfort werd eerst in de jaren 1376 en volgende voltooid; 't is dan dat de stadsrekening van 1377-1378 in de volgende posten de geboorte van den Draak vermeldt :

Teerst van den Beelforte ende huurclocke . . .	14395 lb. 11 s. 11 d.
Van den Drake, van den appele ende van der huesse	2312 lb.

De huesse is de looden kegel, waarin de top van eene met schaliën gedekte houten torenspits uitloopt; de appel de bol, die er van boven aan vast is.

Langen tijd heeft men aan den Gentschen Draak eenen fantastischen oorsprong toegedicht : hij zou door de kruisvaarders in 1204 uit Constantinopel meegebracht zijn. In eene verhandeling, welke in 1872 in het Volksbelang verscheen, meen ik deze legende uit den weg geruimd te hebben. Onze Belfortwachter heeft geen buitengewoner afkomst dan zijne ambtgenooten van Ieperen en Doornik, maar hij onderscheidt zich van deze door zijne grootere afmetingen.

Naschrift : Het is ons niet duidelijk of bij de beschrijving der karakteristieken, Vuylsteke het heeft over de originele draak of over deze die nu

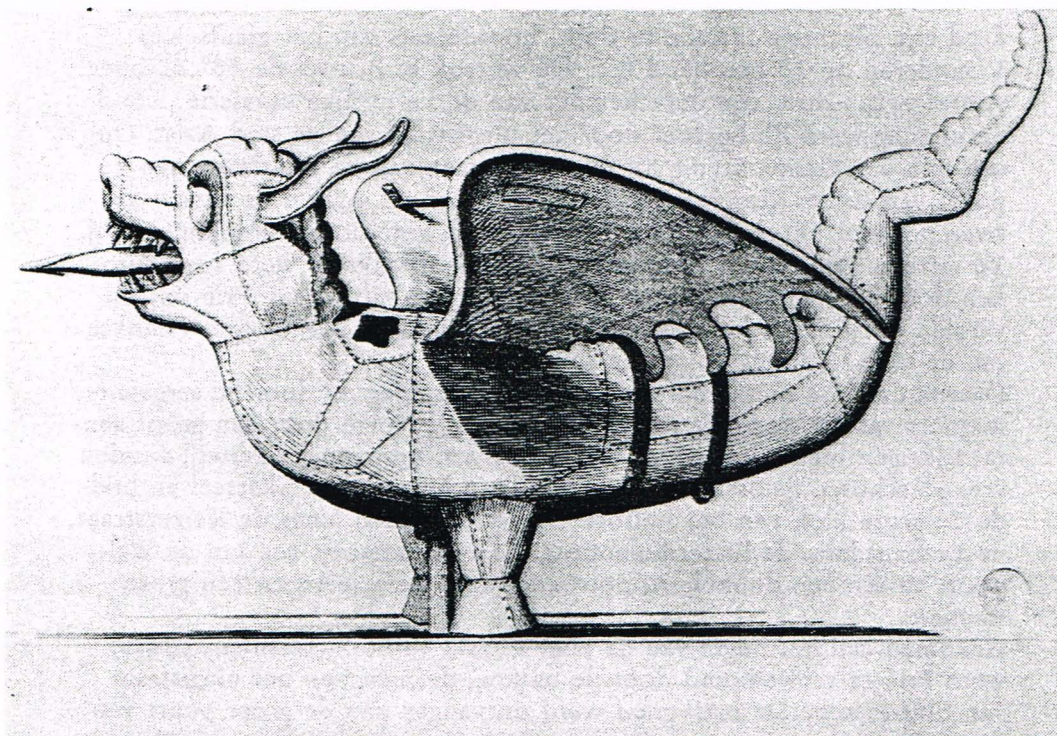
op de spits van het Belfort prijkt en dateert van 1854.

Deze gegevens willen we aanvullen met een uittreksel uit het werk van H. Nowé "Het Belfort van Gent" (1949) : "De draak van het Belfort, fabelachtig bewaker der schatten en die, van op zijn toren, schijnt te waken over de gemeentelijke vrijheden, is steeds, zoals gezegd, zeer populair geweest. Deze populariteit groeide nog de dag dat men er aan dacht hem vuur te laten spuwen bij openbare feestelijkheden.

Dit geschiedde een eerste maal op 30 October 1595 bij de viering van de val van Kamerijk. Door middel van een stelling kon een vuurwerkmaker de draak bereiken. Rondom het monster werden ook pektonnen geplaatst, die in brand werden gestoken. In 1625 werd de inneming van Breda gevierd door het afschieten vanaf de draak van honderd en acht vuurpijlen en hetzelfde jaar, bij de geboorte van een Spaanse prinses, duurde het vuurwerk drie dagen lang. Hetzelfde gebeurde in 1629 bij de geboorte van een prins, in 1637 bij de bekroning van de Koning der Romeinen, in 1648 voor de viering van de ongelukkige vrede van Munster, in 1683 voor het opbreken van het beleg van Wenen door de Turken. De aanduiding van de hertog van Anjou voor de troon van Spanje in 1700 en de intrede van de hertog van Marlborough in 1709, boden aan de draak, niettegenstaande die uiteenlopende politieke omstandigheden, een gelegenheid om vuur te spuwen. De Gentenaars genoten nogmaals van hetzelfde schouwspel in 1741 bij de geboorte van de toekomstige keizer Jozef II en tijdens de processie der Vijfhonderdste Verjaring van de Heilige Macharius (1767). Het laatste vuurwerk werd op de draak afgeschoten bij het bezoek van de Prins van Oranje in 1819.

Voegen wij hierbij dat de draak, in de loop der tijden herhaaldelijk naar beneden werd gehaald, hetzij voor herstellingswerken, hetzij tijdens de veranderingswerken aan de klokkentoren. Hij daalde voor het eerst in 1445 doch werd "binnen de XIV dagen weder opgesteld al nieuwe ende schone verghult". De Gentenaars konden hem nogmaals van dichtbij bekijken in 1543, 1684, 1743 en 1771 !"

In 1839 besloot de gemeenteraad de klokkentoren van het Belfort te vervangen. De aanbesteding voor het beneden halen van de draak en de klokken werd toegewezen aan De Meyer, timmermansbaas, Le Clercq en Tillieu, molenmakers, en dit voor 3000 fr. Op 26 mei daalde de draak naar beneden en werd ze tentoongesteld in de vestibule van de universiteit. Einde juni werd de draak overgebracht naar het Weldadigheidsbureau op de Pouillemarkt 4; de draak was zichtbaar voor het publiek op maandag en vrijdag voor 10 centimes, de overige dagen voor 25 centimes. Door allerlei omstandigheden werd de toren van het Belfort eerst in 1854 herbouwd en werd de draak op maandag 14 augustus 1854 terug op de toren geplaatst. Het proces-verbaal van

de plechtigheid werd in een doos op de rug van de draak geplaatst. Nog op 14 augustus publiceerde de Gazette van Gent een lang artikel over de historie van de draak.

In 1912 werd de ijzeren toren van 1854 opnieuw afgebroken; also kwam de draak weer naar beneden. Ze werd hersteld in de stedelijke technische school; in 1913 was ze terug op haar plaats.

M. S.

DE PLECHTIGE INTREDE VAN DE MARKGRAAF VAN PRIÉ TE GENT OP 18 OCTOBER 1717

Door de verdragen van Utrecht (1713) en van Rastadt (1714) kwam ons land opnieuw onder het Oostenrijks bestuur. Karel VI, vader van Maria-Theresia, bezette de troon van Oostenrijk van 1711 tot 1740. De markgraaf Prié, gevolmachtigd minister voor ons land, hebbende de volmacht van Karel VI om in zijn naam de eed af te leggen en tevens de eed en de eerbewijzen van de Zuidelijke Nederlanden te ontvangen,